

[Lembourn.]

for at møde en udfordring, der måske vil vise sig at være den største i mange århundreder, en udfordring, som kommer fra Asien og fra Afrika. Jeg siger måske, fordi det afhænger af, hvad vi selv gør, om denne udfordring skal blive til en blodig konflikt.

Siden den anden verdenskrig har der været en ganske klar tendens til, at de rige lande er blevet rigere og de fattige fattigere. Fordelingen er omtrent den, at de rige lande befinder sig på den nordlige halvkugle og de fattige lande på den sydlige. Det er i øjeblikket sådan, at 70 pct. af jordens befolkning stort set lever i de fattige lande, men de råder kun over ca. 20 pct. af produktionen, og den statistik, der står til rådighed for os, og som man vel ikke kan betvivle, viser, at der er en stigning i befolkningen i de fattige områder på mellem 2 og 3 pct. om året, visse steder endda mere, medens fødevarerproduktionen maksimalt stiger med 1½-2 pct. Den sidste FAO-rapport er yderst nedslående. Den viser klart, at ikke engang dette har kunnet nås, og man må regne med, at der måske endda ikke kan nås mere end 1 pct.s stigning i fødevarerproduktionen om året.

Hvis disse tendenser fortsætter på samme måde som i den sidste halve snes år, vil der om 20-30 år være dobbelt så mange mennesker på jorden, og halvdelen, d. v. s. 3 milliarder, vil leve på sultegrænsen. Hvis man dertil lægger den nynationalisme, som — måske forståeligt nok — er opstået i mange afrikanske og asiatiske samfund, bygget op på et gammelt og også forståeligt had til den hvide mand fra kolonialismens tid, og den voksende selvtillid, som de nye nationer har erhvervet sig, kan man forudse en risiko for, at sulten og fattigdommen og nynationalismen tilsammen bliver til et nyt had, et had, som kan ende i en folkevandring fra syd til nord, der i udfordring, i blodighed måske ikke bliver mindre end islams vandring mod Europa i det 12. og 13. århundrede.

For den, der har oplevet det på sin krop og ikke bare har nøjedes med statistikken, for den, der endnu har erindringen om pupilløse øjne og skeletmennesker i sig, er det svært at se, at der egentlig eksisterer noget andet politisk problem overhovedet.

Så længe man lever i en velfærds- og vel-

standsstat, kan der tårne sig en række økonomiske vanskeligheder op, men hvis man tænker på, hvad der venter os i denne udfordring fra østen, har man en fornemmelse af, at der kun er ét problem, og det er derfor, denne forespørgsel stilles.

Hvad kan man gøre ved det? Hidtil har man særlig satset på handelspolitik, på lån og gaver, på ekspertudsendelser og på uddannelse af unge fra u-landene, og der er nået mange gode resultater. Men der er også lidt mange skuffelser. De handelspolitiske forsøg på at lette importen fra u-landene støder på valutariske vanskeligheder, de lån og gaver, der gives til hjælp for kapitalinvestering i u-landene, er ofte knyttet til meget bestemte ønsker om, at de skal anvendes på en bestemt måde, hvorved u-landene undertiden får en hjælp, som de ikke har ret meget brug for.

Lånene er korte, og de er ofte dyre på grund af garantipræmier, så man nu vil opleve, at en lang række u-lande må bede om moratorier. Ekspertudsendelsen, som selvfølgelig er rigtig i princippet, har også været forgæves, fordi de specialister, der kommer ud, ikke kan finde en grobund for deres speciale, ikke kan finde den udlærte arbejdskraft, der skal til, for at man virkelig kan udnytte deres viden.

Også i modtagelsen af unge fra u-landene til studier i Europa og Amerika har der været mange skuffelser, fordi de undertiden ikke ønsker at vende tilbage, og fordi de, når de kommer tilbage, har meget svært ved at tilpasse sig og ikke kan bruge deres viden til det, der var tanken med den. Jeg ved f. eks., at der i øjeblikket lever 5.000 tyrkiske læger i Europa og Amerika, efter at man har gjort en vældig indsats for at hjælpe på lægemangelen i Tyrkiet; men de vil ikke hjem.

På alle disse områder støder man gang på gang på psykologisk og sociologisk modstand; i virkeligheden er u-landsproblemet derfor nok så meget et psykologisk og sociologisk problem, som det er et teknisk og materielt. Der har i Asien og Afrika ikke fundet den lighedsrevolution sted, som fandt sted i Europa sammen med den industrielle revolution, og som i virkeligheden var forudsætningen for, at man kunne udnytte den tekniske viden, man fik — den lighedsrevolution, som betød, at europæeren be-